



PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ – ROZHOVOR S PAMĚTNÍKEM DOKTOREM JIŘÍM BŘEZINOU

Žáci 9. třídy ze ZŠ Břečťanová se i v letošním školním roce zúčastnili projektu Příběhy našich sousedů a navštívili dne 30. 11. 2018 PhDr.CSc. Jiřího Březinu (viz foto).

Realizační tým (zleva):

Nataly Paclíková
Maxmilian Zikan
Valentýna Skřivanová
Ella Kolomazníková



PhDr.CSc. Jiří Březina



Doktor Březina během rozhovoru se žáky vzpomíná na svůj život.

Pane doktore, jaké máte vzpomínky na dětství?

Narodil jsem se v Praze, kde jsem prožil i útlé dětství. Před okupací bylo mé dětství krásné. Vzpomínám si na procházky po Vinohradech s mým tatínkem, který byl váženým člověkem. Zúčastnil jsem se také pohřbu T. G. Masaryka a později i Beneše, jež táta velice uctíval. V době okupace jsme však museli opustit Prahu, protože tatínka udal jeho „kamarád“. Můj tatínek totiž pomáhal židům. Po prvním výslechu na gestapu se vrátil celý od krve, bylo to na Mikuláše. Táta měl být zastřelen. Pomohl mu herec Václav Vydra nejstarší, který požádal docenta Zdeňka Myslivečka, tehdejšího přednostu psychiatrické kliniky v Kateřinské ulici, o pomoc. Byl hospitalizován, ale po 9 měsících ho musel docent Mysliveček poslat do Německého Brodu (teď Havlíčkova Brodu), protože na klinice v Kateřinské měli začít působit němečtí lékaři. Nedaleko Německého Brodu jsme se také přestěhovali k příbuzným, v Praze jsme přišli o veškerý majetek.

To ale nebylo naposledy, co jste se setkal s udavačstvím.

Ano, druhé udání, tentokrát na mě, přišlo v roce 1966. Moje první tchyně měla přítele, který, jak se ukázalo, byl „fízl“. Po invazi sovětských vojsk a vojsk z dalších východních demokracií, za mnou přišel další „fízl“ a řekl mi, že jsem na indexu KGB, což bylo vlastně varování.

Jak jste se sžili s venkovským prostředím po opuštění Prahy?

I tam jsem prožíval dětství ve strachu, lidé nás neustále udávali, ale naštěstí už k ničemu nedošlo. Život byl těžký, například za jednu košili jsme dostali hroudu másla. Chovali jsme také zvířata, každé jsem měl pojmenované, odmítal jsem je jíst a u nás se stejně nenašel nikdo, kdo by je zabil.

Jak jste vnímal konec druhé světové války?

To už jsme se vrátili do Prahy. Jednou se nad Prahou objevila letadla, vylezl jsem na střechu a jásal, když jsem viděl padat americké bomby. Je to paradox, ale pro mě to bombardování bylo osvobození a vůbec jsem si neuvědomoval nebezpečí.



V podkroví Pleskačovy vily žil doktor Březina během okupace s matkou, zatímco byl jeho tatínek hospitalizován v Německém Brodu.



Chemie mu v dětství byla vším.

O co jste se v tak složité době zajímal a co jste chtěl studovat po ukončení základního vzdělání?

Od pěti let jsem měl zájem o chemii. Od táty jsem dostal krabici od margarínu s chemikáliemi a chemickým sklem a dělal jsem všechny možné pokusy. Vyráběl jsem hlavně třaskaviny. Vyrobil jsem i dynamit, ale pak jsem přemýšlel co s tím. Bylo mi 9 let a napadlo mě vyhodit to z okna. Na dvoře se udělal kráter a domovnice to řekla rodičům. Chtěl jsem studovat chemii, později biochemii a spojit ji s farmakochemií. V kvintě jsem ale v prvním čtvrtletí dostal pětku z matematiky, tak jsem musel opravdu tvrdě pracovat na tom, abych si to vylepšil. Matematika mě tak provází celý život, i jako geologa. Vymyslel jsem a publikoval sedimentační rovnici a poté i přístroj, který s touto rovnicí pracuje. Abych se vrátil k Vaší otázce, studoval jsem na gymnáziu ve Vršovicích, maturoval jsem v roce 1951, spousta mých spolužáků ale nebyla připuštěna k maturitě. Poté jsem byl na přijímacím pohovoru ke studiu farmakochemie a biochemie. V září mi ale přišel dopis, že se mám věnovat hutnímu průmyslu nebo zemědělství. Tatínek se šel zeptat, jak dopadly mé zkoušky, a bylo mu řečeno, že s takovým posudkem, který mám, mě nevezmou na žádnou vysokou školu, a přesto tatínkovi poradili, že mám jít studovat geologii. Tak jsem nastoupil ke studiu geologie. Záhy jsem se oženil a rok nato se nám narodilo dítě. Dostudoval jsem a v geologii jsem se zaměřil na aplikace matematiky.

Litujete toho, že jste nevystudoval chemii?

Ne, nelituji. Vždycky jsem si prosadil to, co jsem chtěl já. Nepoddával jsem se komunismu a po odborné stránce na mě nemohli.

Jaký byl Váš osobní život a druhé manželství?

Poprvé jsem se oženil v roce 1953, v roce 1963 jsem se rozvedl a podruhé jsem se oženil v roce 1965 a poměrně krátce nato jsme měli dceru. S manželkou jsem se seznámil příznačně. Jako geolog jsem si dopisoval s americkými kolegy, psal jsem jim poměrně často. Dopisy jsem vozil na poštu do Jindřišské, kde za okýnkem seděla pěkná holka, kterou jsem si později vzal. Ačkoliv jsem měl doktorát, měl jsem jako třídní nepřítel nízký plat. Tak jsem kupoval antikvární knihy, které jsem posílal do antikvariátů do Anglie a za utržené peníze jsem si koupil pletací stroj a naučil jsem se plet. Pletl jsem šaty, z pátku na sobotu jsem upletl šaty, které jsem prodával. Pletl jsem pro pěkné holky, které na to měly postavu, což pro mě byla reklama.



**Gymnázium
v Chotěboři, kde
doktor Březina
studoval.**



**Následovala studia
na gymnáziu
Kodaňská v Praze,
kam se vrátili na
konci války.**



**Vzpomínky na
manželství.**

Jak jste prožil rok 1968?

Jak jsem již řekl, byl jsem již dvakrát vyšetřovaný, jak se ukázalo, bylo to kvůli mé první tchyni, tak jsem se ptal toho „fízla“, proč jsem na té listině KGB. Odpověděl mi, že neví, že mě chce pouze varovat. Jak se ukázalo, on sám byl na útěku. Dodneška nevím, o co šlo, toho člověka jsem od té doby už nikdy neviděl. Bátl jsem se Rusů, nejel jsem si ani vyzvednout auto, které jsem dostal. Během invaze vojsk jsem se zeptal jednoho vojáka, proč jsou tady, kde a kdo je nepřítel a z tanku vylezl druhý, který na mě mířil samopalem. Nikdy jsem se necítil jako hrdina a toto byl pro mě silný zážitek.

Kam jste emigroval?

Do Německa. Původně jsem chtěl do Ameriky. Nejdříve jsme měli rakouské vízum. Získali jsme je na rakouském vyslanectví v noci z 24. 8. na 25. 8. 1968, uvedl jsem, že mám příbuzné v Rakousku a v Salcburku jsme čekali asi měsíc na německé vízum. Původně jsem chtěl odjet do USA, kde jsem měl nabídky na postgraduální studium. Manželka ale nechtěla z důvodu jazykové bariéry, chtěla do Německa.

Jaké bylo Vaše působení v zahraničí?

Již jsem měl za sebou několik vynálezů z doby mého působení na geologickém ústavu a jeden z nich, sedimentační stroj si chtěla koupit jedna německá firma se sídlem v Selvu v Bavorsku. Majitel té firmy mě doporučil na univerzitu Karlsruhe, což bylo pro mě obrovské štěstí. Dostal jsem se ke spolupráci s jedním z největších odborníků v Evropě. Věnoval jsem se tam svým výzkumům.

Jak dlouho jste zůstal v Německu?

V podstatě celé půlstoletí, po dvou a půl letech mě zkontaktoval další odborník z Heidelbergu. Nabídl mi místo u geologů a slíbil mi, že budu moci svůj stroj předvést na konferenci geologů, kde dostanu prostor, což také splnil. Poté jsem měl mnoho zákazníků, jako první to byl Agip a další univerzity, kam jsem svůj stroj dodal.

Kdy jste se vrátil zpět do Česka a z jakého důvodu?

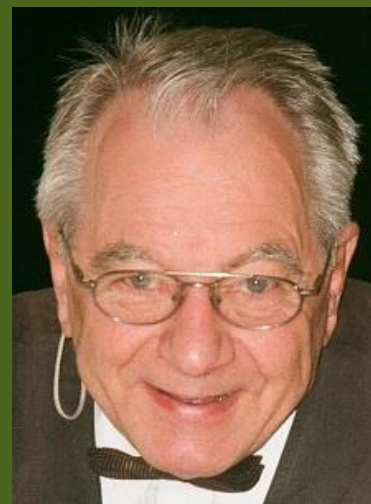
20. ledna 2018. Po smrti mé druhé ženy, z čehož jsem stále zarmoucen. Stále se milujeme.

Obdivujeme Vaši češtinu po padesáti letech strávených v Německu.....

S manželkou jsme se domluvili, že budeme doma mluvit pouze česky, abychom si vzájemně nepředávali a neučili se chyby v němčině. Známe přece jeden nádherný jazyk, což je čeština.



Fakulta, kde studoval geologii, obor, kterému mu se věnoval i po své emigraci do Německa.



Stále svěží a plný humoru.

O co se zajímáte dnes, co Vás baví?

Hlavně astronomie, v televizi jsem povídal o planetách, přesněji planetologie, což přednáším. Věnuji se vesmírnému výzkumu.

Co byste chtěl vzkázat dnešní mladé generaci?

Aby se vždycky řídili pravdou. To pokládám za nejdůležitější.

Na co nejraději vzpomínáte ze své minulosti?

Na vše, především na rodiče, protože bez nich bych nebyl. Na bratra, který se narodil 10 let přede mnou, ale poměrně brzy zemřel.

Pane doktore, děkujeme za poutavé vyprávění, ve kterém jste nás vzal do Vašeho dětství i životního příběhu.

Díky směřuji naopak ode mě k vám. Potěšila mě vaše milá společnost a váš zájem. Je milé i to, že někoho může zajímat můj životní příběh a někdo jej poslouchá.



Vzpomínka na rodiče.